

GOEDEDAG!

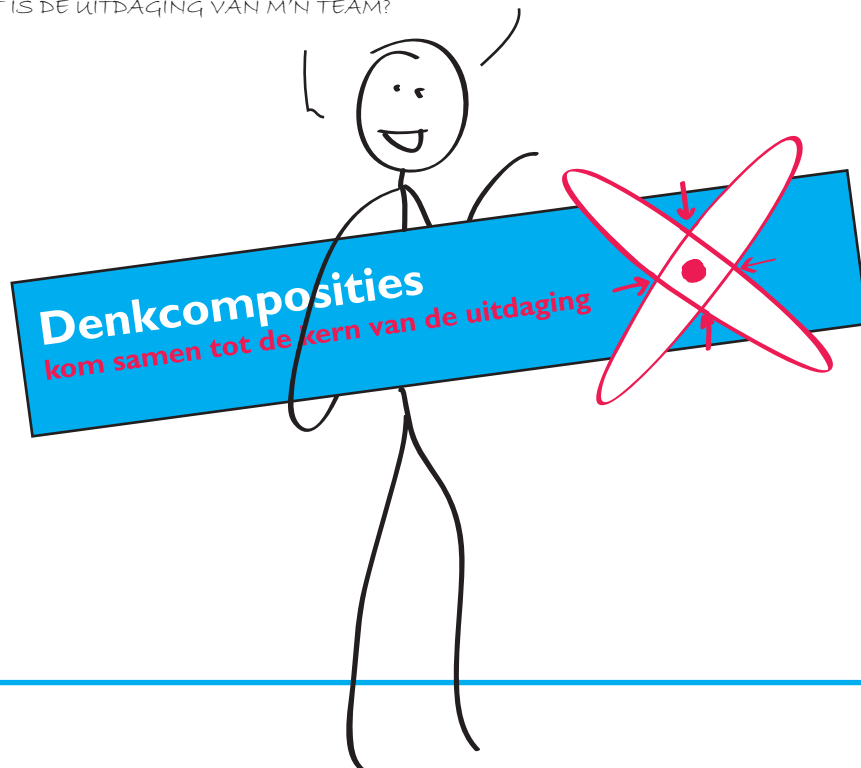
OP DE VOLGENDE PAGINA'S VERTELLEN WE HET VERHAAL VAN JAN. AAN DE HAND VAN DIT VERHAAL WILLEN WIJ UITLEGGEN HOE DE THEORIE VAN THEO DENESSEN OVER VERBINDEND DENKEN KAN BIJDRAGEN AAN, EN LATEN WE AMBITIEUS ZIJN, DE HELE WERELD ZOALS WE DIE KENNEN. DIT DOEN WE DOOR GEBRUIK TE MAKEN VAN **DENKCOMPOSITIES**. WAT DAT ZIJN WORDT DUIDELIJK IN HET VERHAAL.

DENKCOMPOSITIES GEBRUIKEN WE OM VRAGEN VAN HOGE COMPLEXITEIT TE VERDUIDELIJKEN EN 'LUISTEREN IN HET MIDDEN' TE BEVORDEREN. WE KUNNEN BIJVOORBEELD DE VOLGENDE VRAGEN STELLEN DIE U MISSCHIEN OOK WELEENS AAN UZELF STELT.

- * WAT IS ALS MENSHEID ONZE GROOTSTE UITDAGING?
- * WAT IS M'N UITDAGING IN MIJN WERK?
- * WAT IS DE UITDAGING VAN M'N TEAM?

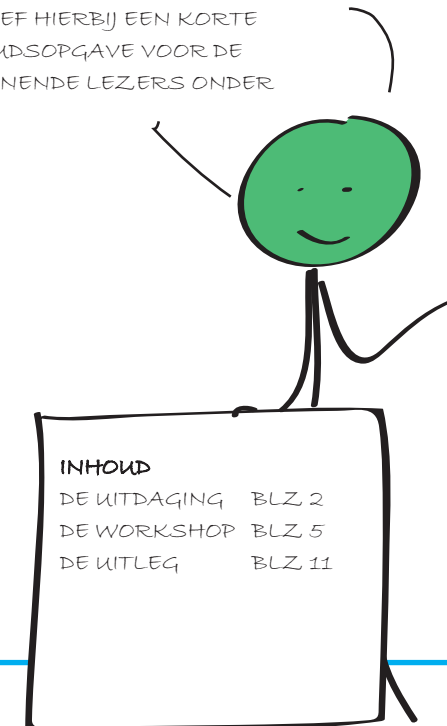
- * HOE ZORGT IK ERVOOR DAT IK IN EEN COMPLEXE WERELD NIET TE VEEL WORDT AFGELEID DOOR DINGEN WAAR HET VOLGENS MIJ IN ESSENTIE NIET OM GAAT?
- * WAT IS DE KERN VAN MIJN VRAAG?
- * WAAROM LOPEN DINGEN NIET ZOALS ZE MOETEN LOPEN?
- * WIE DOET WAT WAAROM?
- * HOE KRIJG IK VOOR ELKAAR DAT MIJN BELANG NIET VERGETEN WORDT?
- * ETC.

WIJ GAAN ER VAN UIT DAT WIJ NIET DE ENIGE ZIJN DIE OVER DEZE VRAGEN NADENKEN. DOOR GEBRUIK TE MAKEN VAN DENKCOMPOSITIES KAN HET MAKKERLIJKER WORDEN OM EEN ANTWOORD OP DEZE VRAAG TE VINDEN. DUS VOLG ONS IN ONS VERHAAL OVER JAN. JAN STELT ZICH HIERNAAST EERST VOOR.

'BEDANKT VOOR DE INTRODUCTIE EN OOK NAMENS MIJ, GOEDEDAG!
MIJN NAAM IS JAN EN IK BEN PROJECTMANAGER BIJ EEN BEDRIJF DAT PRODUCTEN EN DIENSTEN PRODUCEERT EN VERKOOPT. TOT VOORKORT HAD IK WAT PROBLEMEN MET M'N LEIDINGGEVENDEN EN MET M'N EIGEN TEAM. DIE PROBLEMEN ZIJN OPGELOST, MEDE DOORDAT GEBRUIK HEB LEREN MAKEN VAN DENKCOMPOSITIES MIDDELS HET MAKEN VAN DENKCOMPOSITIES EN JE BEWUST TE ZIJN VAN JE DENKPARTNERS IN HET PROCES OVERKOM JE MISCOMMUNICATIE EN KAN JE SAMEN NADENKEN OVER DE GROOTSTE UITDAGINGEN DIE DE WERELD BIEDT. DAT KLINT MISSCHIEN WAT INGEWIKKELD, DAAROM GA IK HET IN DE VOLGENDE PAGINA'S UITLEGGEN.'

'IK GEEF HIERBIJ EEN KORTE INHOUDSOPGAVE VOOR DE SCANNENDE LEZERS ONDER ONS'

We beginnen bij het volgende gesprek...

'JAN, JE HEBT DAT DUURZAAMHEIDPROJECT NIET GOED GEMANAGED.'

'DAT IS NIET WAAR!'

'JA, MAAR DAT BETEKENT NIET DAT JE ZE NIET MOET COACHEN.'

'MAAR HET IS TOCH LOGISCH DAT DAAR EEN GRENS AAN ZIT, ANDERS BEN JE HELEMAAL NIET MEER AAN HET MANAGEN.'

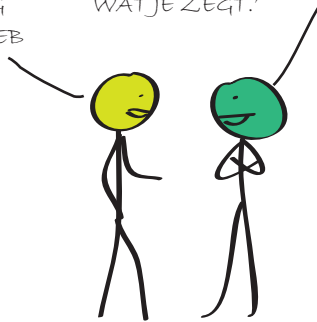
'MAAR HET IS NOG STEEDS WAT IK HEB GEZEED!'

'MAAR RONALD, IK DEED PRECIJS HET GENE DAT JE WILDE DAT IK DEED?!'

'JAWEL, IK HEB GEZEED TEGEN DE MENSEN DAT ZE ZELF MET DE OPLOSSING VOOR HUN PROBLEEM MOETEN KOMEN, ZODAT ZE ER VAN LEREN.'

'DAT HAD JE ER NIET BIJ GEZEED, NORMAAL VIND JE JUUST DAT IK MENSEN DE RUIMTE MOET GEVEN.'

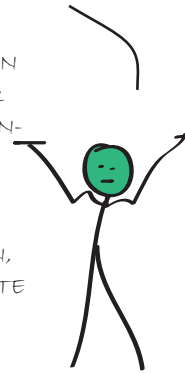
'NEE, HET IS NIET LOGISCH DAT IK DOE WAT JE ZEGT EN DAT HET DAN OPEENS NIET MEER IS WAT JE ZEGT.'

Ronald, de leidinggevende van Jan, heeft Jan iets gevraagd. Ronald was overtuigd van zichzelf dat hij zijn vraag naar Jan duidelijk had overgebracht. Jan dacht ook oprecht dat hij de vraag begrepen Ronald.

Jan weet het even niet meer

'IK WEEET NIET WAT ER FOULT GAAT! MIJN LEIDINGGEVENDE LIJKT TELKENS IETS ANDERS TE ZEGGEN. ONDERTUSSEN FUNCTIONEERT MIJN TEAM NIET NAAR BEHOREN. WAAR GAAT HET TOCH FOULT? WILLEN MENSEN ME EXPRES TEGENWERKEN. IK WIL OOK DAT MIJN TEAM ZICH ONTWIKKELD EN DAT PROJECTEN EEN GOED RESULTAAT OPLEVEREN, MAAR HET LIJKT WEL NOOIT GOED TE ZIJN, PFFFF.'

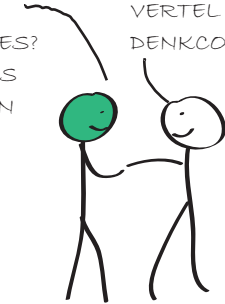

Jan heeft een probleem op zijn werk. Hij wil er wat aan doen maar hij weet niet waar hij moet beginnen. Hij snapt niet waar het mis gaat en hij voelt zich gevangen in de situatie.

Dan hoort Jan iets interessants

'GOEDEDAG, IK HOORDE U PRATEN OVER DENKCOMPOSITIES. WAT ZIJN DAT PRECIJS? HET KLINT ALS IETS DAT IK KAN GEBRUIKEN'

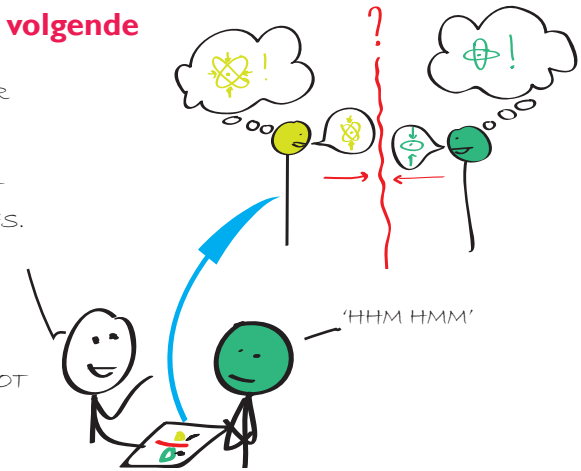
'OH HALLO. ZEG MAAR JIJ. INTERESSANT, VERTEL HOE Zouden DENKCOMPOSITIES JOU KUNNEN HELPEN DENK JE?'

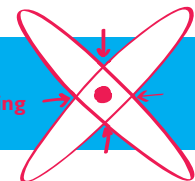
Op een bijeenkomst ontmoet Jan iemand die het heeft over 'denkcomposities'. De uitdagingen die worden beschreven en worden opgelost lijken erg op de problemen die Jan heeft. Hij is geïnteresseerd.

Als Jan z'n verhaal heeft verteld, vertellen wij het volgende

'KIJK JAN IK ZAL HET VOLGENDE PLAATJE EENS TEKENEN. RONALD HEEFT ZIJN GEDACHTEN DOOR MIDDEL VAN TAAL LINEAIR DE WERELD IN GEBRACHT. JIJ GEEFT JE EIGEN BETEKENIS AAN DE WOORDEN VAN RONALD. JE GEEFT HEM ANTWOORD NAAR AANLEIDING VAN EIGEN GEDACHTES. VERVOLGENS ONTVANGT RONALD DEZE OP ZIJN MANIER EN HERHAALT ZICH HET PROCES. GEWOON, PRATEN. WAT JE KAN CONCLUDEREN IS DAT ZODRA EEN GEDACHTE JE MOND VERLAAT DEZE OPEN IS VOOR INTERPRETATIE VAN DE ANDER EN JE DUS ALTIJD EEN BARRIÈRE IN HET MIDDEN HOUDT, JE KAN TENSLOTTE NOOIT WETEN WAT IEMAND ECHT DENKT. TOT NU TOE NIETS NIEUWS ONDER DE ZON...'

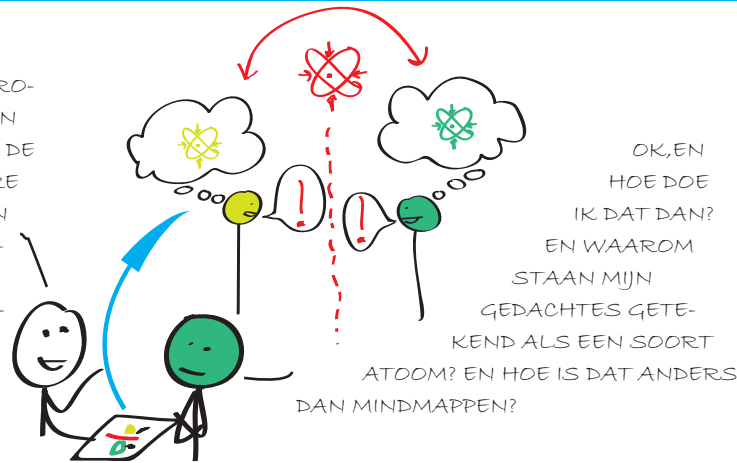

Ronald, de leidinggevende van Jan, heeft Jan iets gevraagd. Ronald was overtuigd van zichzelf dat hij zijn vraag naar Jan duidelijk had overgebracht. Jan dacht ook oprecht dat hij de vraag begrepen Ronald. Tot dusver vindt Jan de uitleg nogal logisch. Toch is het iets waar je je niet dagelijks van bewust bent. Eigenlijk is het gek dat wij zo op zoveel manieren communiceren maar dat al deze manieren nooit écht je gedachten goed weergeven.

De kern van het probleem van Jan

..MAAR DAT LAATSTE IS WEL DE KERN VAN JE PROBLEEM! WAT ALS JE NU EEN MANIER KON VINDEN WAARMEE JE JE GEDACHTENWOLK NIET LINEAIR DE WERELD IN BRENGT MAAR OP EEN NON-LINEAIRE MANIER WAARDOOR ER EEN SOORT 'LUISTEREN IN HET MIDDEN' ONTSTAAT EN GEDACHTEN TUSSEN TWEE PERSONEN MEER MET ELKAAR VERBONDEN ZIJN: VERBINDEND-DENKEN. DAN SPREKEN WE OPEENS WEL DEZELFDE TAAL! DAAR KUNNEN WE AAN DE HAND VAN JE PROBLEEM MEE OEFENEN!

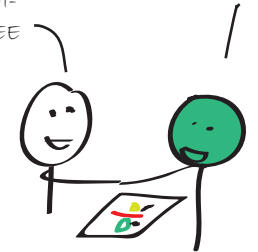

We proberen met deze tekening uit te leggen hoe je op een non-lineaire manier je non-lineaire gedachten kan uiten. Dat je je taal op een bepaalde manier visueel maakt. Jan begrijpt het plaatje half. Hij snapt nog niet helemaal hoe het met zijn probleem te maken heeft en wat het resultaat is. Maar hij wil er wel meer over weten. Hij heeft nog wel veel vragen.

Twee vliegen in 1 klap

'IK SNAP JE VRAGEN. WE KUNNEN TWEE DINGEN DOEN. IK KAN HET JE VERDER WITTELEGGEN. OF WE KUNNEN EEN WORKSHOP ORGANISEREN OM EEN KEER MEE TE MAKEN WAT HET IS. DAN NEMEN WE DIRECT EEN PROBLEEM WAAR JE MEE ZIT ALS TEST-CASE.'

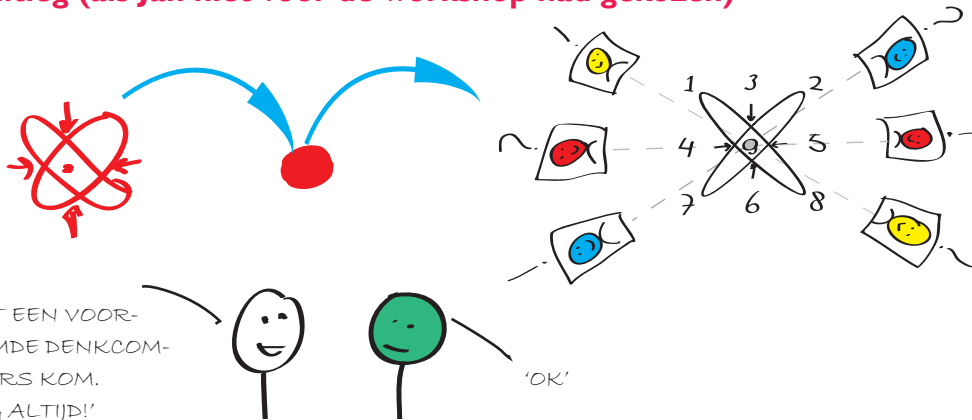
'LATEN WE VOOR NU DIE TWEEDE OPTIE KIEZEN'

We gebruiken een uitdaging die voor Jan belangrijk is. We gaan samen met Jan z'n uitdaging aan en geven hem tegelijkertijd een nieuwe denkmanner die hij in de toekomst kan gebruiken bij soortgelijke uitdagingen.

Optie 1: de verdere uitleg (als Jan niet voor de workshop had gekozen)

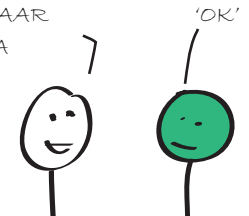
'DAT RODE STIPJE IN HET MIDDEN VAN DE SOORT ATOOMWOLK REPRESENTEERT DE KERN VAN DE ZAAK OF KERN VAN HET PROBLEEM OF DE UITDAGING, HOE JE HET OOK WILT NOEMEN. DAN GA IK JE VERTELLEN HOE IK VAN DAT STIPJE TOT EEN VOORSTELLING MET ZOGENAAMDE DENKCOMPOSITIE MET DENKPARTNERS KOM. EN VRAGEN STELLEN MAG ALTIJD!'

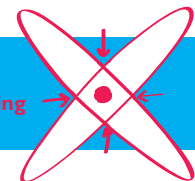
We beginnen met de uitleg over denkcomposities. Deze uitleg staat verder vermeld na de workshop, vanaf bladzijde 11. [Klik hier](#) om daar meteen naar toe te springen in het document.

optie 2: workshop (de voorbereiding)

'OK JAN, WE BEGINNEN MET DE VOORBEREIDING. JIJ NODIGT VOOR DE WORKSHOP DEELNEMERS UIT (TUSSEN 5 EN 10) WAARVAN JE WILT DAT ZE MEE-DENKEN OVER HET PROBLEEM. JE STUURT ZE EEN UITNODIGING. IN DIE UITNODIGING LEG JE UIT WAAR JE HET OVER WILT HEBBEN EN JE GEEFT ZE EEN OPDRACHT MEE WAAR ZE ALVAST ZELF OVER NA MOETEN DENKEN. WIJ ASSISTEREN JE BIJ HET MAKEN VAN DE OPDRACHT. DE UITNODIGING CC JE NAAR ONS.'

Jan moet van te voren goed nadenken over de vraag die hij wilt stellen aan de deelnemers. We vragen de deelnemers ook alvast na te denken over het antwoord op de vraag om ze 'warm te maken' voor de vraag.

Jan stuurt een uitnodiging naar z'n team en naar Ronald

'WAT ZAL IK EENS SCHRIJVEN?
HOE GA IK MENSEN OVERTUIGEN
DAT DEZE WORKSHOP NUTTIG
VOOR ONS IS?
HOE SPREEK IK SANDRA EN
PIET AAN, DIE ALTIJD ZO
SCEPTISCH ZIJN?
WAT ZAL RONALD ER
VAN VINDEN?
HOE LEG IK MIJN
KERN VAN M'N
ZAAK UIT?'

De opdracht:

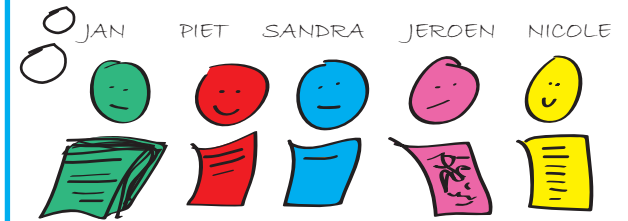
Geef op jouw manier jouw antwoord op de volgende vraag:
Wat is DUURZAAM managen?

Stuur je antwoord op de vraag naar opdacht@denkcomposities.nl voor dd-mm-jj en neem een uitdraai of kopie van je antwoord mee naar de bijeenkomst. Het idee is dat je voor jezelf antwoord geeft, wat is JOUW antwoord op deze vraag. Dus we gaan als team niet overleggen. Je antwoord moet je ook NIET naar mij sturen, maar alleen naar het opgegeven adres.

MVG,
Jan

Het team stuurt de antwoorden terug

IK BEN BENIEUWD WAT IEDEREEN ANTWOORD! JAMMER DAT IK DAT NOG NIET MAG WETEN...

Een uitnodiging voor de bijeenkomst maken is toch moeilijker dan hij dacht. Z'n uitnodiging hangt af van zijn positie als initiatiefnemer. Hoe gaat hij Ronald overtuigen van het nut van deze bijeenkomst?

Doordat de opdracht door Jan gegeven wordt zien de deelnemers nu de kern van het probleem zijn ogen. Alle deelnemers geven hun EIGEN antwoord op de vraag: ze kijken zo vanuit zichzelf naar het probleem.

Iedereen geeft z'n antwoord. Sommige hebben 1 zin opgeschreven, andere 1 alinea, weer een andere heeft een schema gemaakt. Jan heeft als initiatiefnemer een heel boekwerk gemaakt.

En we maken een denkcompositie

'IK HEB HIER ALLE ANTWOORDEN VAN DE TEAMLEDEN. DE ANTWOORDEN WIJKEN REDELIJK AF. HOE VANG IK DAT IN EEN DENKCOMPOSITIE? WELKE FACTOREN KAN IK HIERUIT HALEN?'

Op basis van de antwoorden op de opdracht en op basis van de uitnodiging van Jan maken we een denkcompositie met in de kern de hoofdvraag: 'WAT IS DUURZAAM MANAGEN?'

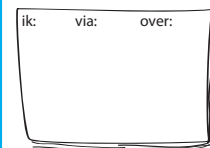
Benodigheden voor de workshop

11x PASFOTO, PER PERSOON

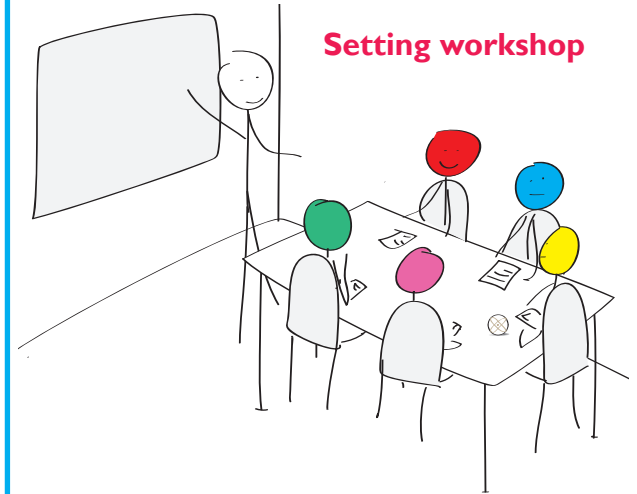
BOL ALS 'INDIAN TALKING STICK'

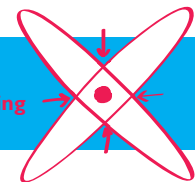
GENOEG VAN DEZE NOTITIEBLAADJES

Alle deelnemers sturen van te voren een pasfoto op, of nemen deze 11x uitgeprint mee naar de workshop. De bol dient als 'indian talking stick' en als metafoor voor de denkcompositie.

Setting workshop

De ruimte van de workshop is ingericht met genoeg witte muren. In het plaatsje zitten de deelnemers aan een tafel, nog liever heb ik dat ze aan een statafel op krukken zitten omdat dat een actievere houding is.

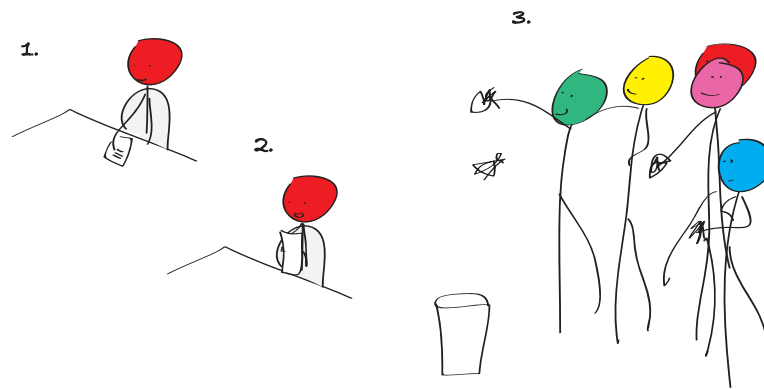

Begin van de workshop: de icebreaker

1. 'SCHRIJF OP EEN BRIEFJE WAT JE VANDAAG ALLEMAAL GEDAAN HEBT, VAN MOMENT VAN OPSTAAT TOT NU'

2. 'WE LEZEN ONZE BRIEFJES VOOR. IK ZAL BEGINNEN. ALS IK KLAAR BEN MET LEZEN GOOI IK DE BOL NAAR IEMAND ANDERS IN DE GROEP, DIE IS DAN AAN DE BEURT.'

3. 'STA ALLEMAAL OP, MAAK EEN PROP VAN JE BRIEFJE EN GOOI DE PROP DE HOEK IN. ZO, DAN KUNNEN WE NU ECHT BEGINNEN!'

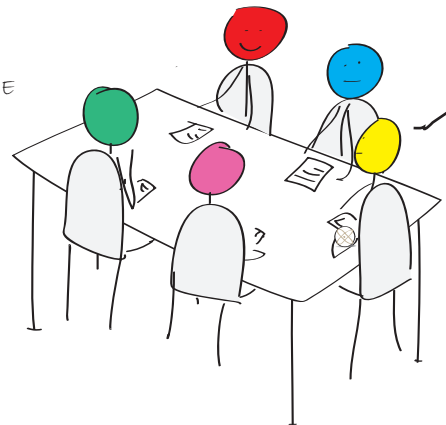
'Prop gooien', de ice-breakers die beschreven helpt om de deelnemers even de waan van de dag te laten voor wat het is en zich te focussen op het 'hier en nu'. Aandacht erbij. Deze ice-breakers is zeker geschikt als de workshop in de middag plaats vindt. Doordat Jan en de deelnemers aan elkaar vertellen waar ze de dag tot nu toe mee bezig zijn geweest kan er ook al inzicht voor de deelnemers ontstaan: 'oohh dus daar ben jij mee bezig...'

Het 'echte' begin...

'IEDEREEN VERTELT OM DE BEURT HOE HIJ DE VRAAG HEEFT BEANTWOORD.

DEGENE MET DE BOL IN DE HAND HEEFT HET WOORD. DE ANDEREN LUISTEREN.

ER WORDEN OP DIT MOMENT GEEN VRAGEN GESTELD. OOK IS HET NIET DE BEDOELING DAT JE INHAAKT OP HET ANTWOORD VAN EEN ANDER. JE VERTELT WAT JE ZELF HEBT OPGESCHREVEN.'
WE GAAN LATER WEL DE ANTWOORDEN BEHANDELEN DUS HET IS WEL HANDIG OM AANTEKENINGEN TE MAKEN. NICOLE, BEGIN MAAR...'

'DUURZAAM MANAGEN IS REGELEN DAT ZAKEN GERE- GELD WORDEN EN ER WIN- WINSITUATIES ONSTAAN...'

De luisterende deelnemers stellen nu nog geen vragen omdat we willen dat ze op het luisteren focussen. Deelnemers vertellen hun 'EIGEN' verhaal en haken niet in op de anderen, omdat iedere deelnemer de kans krijgt z'n kern te vertellen. Het doel van deze oefening is te laten zien hoe lastig het is om verschillende antwoorden op een vraag te vatten zonder daar een hulpmiddel voor te hebben. Dit wordt in elke vergadering van velen verwacht.

Tegelijkertijd denkt iedereen vanalles

'DUURZAAM MANAGEN IS REGELEN DAT ZAKEN GERE- GELD WORDEN EN ER WIN- WINSITUATIES ONSTAAN...'

MANAGEN IS GOEDE COMPROMIS MAKEN, DAT IS DE HELE REDEN DAT IK HIER NU ZIT.

PIET STINKT

HOE WERKEN WIJ SAMEN IN EEN CONTINU VERANDEREN WERELD, IS DAT NIET DE KERN? TWITTE- !!IRRITANT DAT ZE DIT NIET BE- REN GRIJPEN!

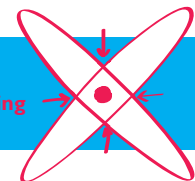
IK BEN BLIJ DAT WE DEZE KERN HOE LAAT EINDELIJK EENS AANPAKKEN. IS 'T? SANDRA LET NIET OP, JAMMER, ZE KAN ER WAT VAN LEREN.

JA, IK BEN HET WEL MET NICOLE EENS. DOOR AANDACHT TE HEBBEN VOOR HET TALENT VAN MEDEWERKERS KUNNEN WE ZE BINDEN AAN DE ORGANISATIE

EN ZULLEN ZE PRODUCTIE- VER WERKEN. MAAR DAT IS MIJN TAAK EN NIET DIE VAN HAAR. 'K HEB ZIN IN KIP

HOE ZOU HET MET DIE DUITSE ORDER GAAN? MANAGEN IS IN IEDER- GEVAL NIET ONZE TIJD VERDOEN AAN PRIET- PRAAT

We begrijpen dat iedereen iets anders kan zeggen dan hij denkt. Zeker in het begin van de workshop als de focus nog niet helemaal op de kern ligt. Bovendien staan onze gedachtes nooit stil.

Wat was de kern volgens de anderen?

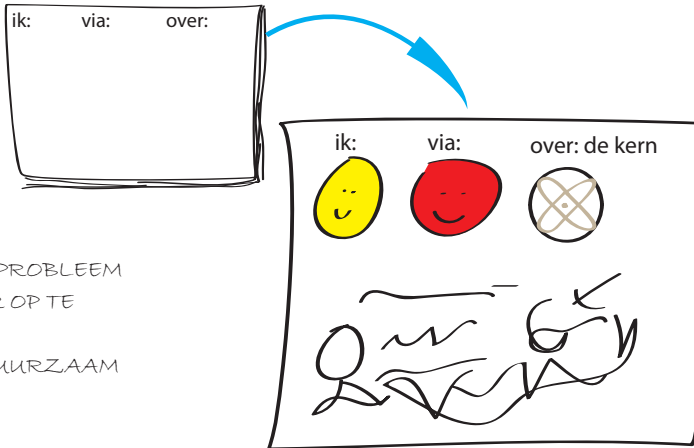
'NU JULLIE NAAR ELKAAR GELUISTERD HEBBEN, SCHRIJF OP WAT JE DENKT DAT DE KERN VAN HET ANTWOORD OP DE VRAAG IS VOLGENS DE ANDERE DEELNEMERS. DIT DOE JE PER DEELNEMER.

Bij 'IK' SCHRIJF JE JE EIGEN NAAM.

Bij 'VIA' SCHRIJF JE VIA WIE JE NAAR HET PROBLEEM KIJKT. PROBEER DE KERN VAN DE ANDER OP TE SCHRIJVEN.

Bij 'OVER' SCHRIJF JE DE KERN: WAT IS DUURZAAM MANAGEN?'

ik: via: over:

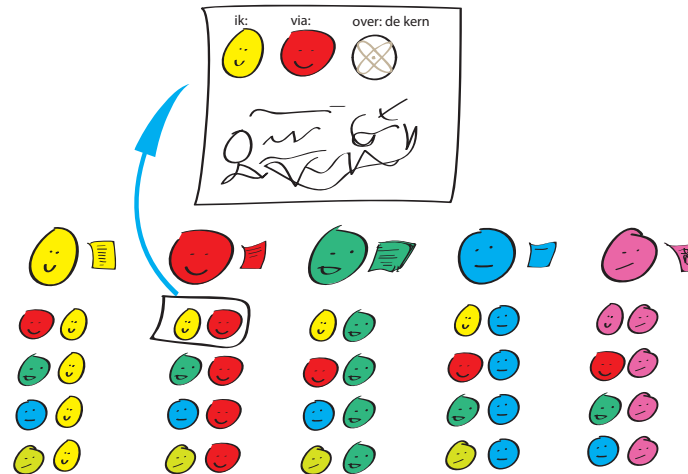
De deelnemers wordt gevraagd om hun interpretatie te geven van de verhalen die ze hebben gehoord. Nog steeds zonder hulpmiddel. Het doel is om te kijken of ze elkaar werkelijk begrepen hebben. Deelnemers moeten per persoon 'hun analyse maken' en niet per onderwerp omdat we kijken naar hoe goed ze luisteren, niet hoe goed de deelnemers hun eigen synthese uit verschillende onderwerpen maken.

De ultieme luisterstest

'VERVOLGENS GEVEN WE ELKAAR ELKAARS NOTITIES. ALS IK VIA PIET OVER DE KERN DENK EN IK SCHRIJF OP WAT IK DENK DAT DE KERN IS VAN PIET Z'N VERHAAL, DAN GEEF IK DAARNA DEZE NOTITIE AAN PIET.

ZO GAAN WE BEKIJKEN HOE ONZE ANTWOORDEN ZIJN OVERGEKOMEN.

GA VERVOLGENS NA OF JE UIJST GEÏNTERPRETEERD BENT.'

De deelnemers lezen hoe ze zijn overgekomen. Als mensen dat gedaan hebben kan je leuke vragen stellen als: 'Wie heeft het gevoel dat hij niet goed onder woorden heeft kunnen brengen wat hij wilde zeggen?' of 'Wie heeft het gevoel dat hij verkeerd begrepen is?' Dit is interessant omdat je hieruit op kan halen of mensen het bij zichzelf of bij de ander zoekt. Daarnaast geeft het een indicatie over hoe het tot nu toe gaat met de communicatie in het team.

Zeggen wat je denkt...

HOE KAN IK OPSCHRIJVEN WAT IK DENK DAT PIET DENKT ZONDER DAN IK HEM BELEDIG.

ZOU ER AL WAT NIEUWS OP NU.NL STAAN?

JAN BEDOELT HOE KRIJG IK IEDER EEN IN ONTWIKKELING EN BOEK IK TOCH RESULTAAT, VOORAL DAT LAATSTE...

WAT ZOU RONALD HIERVAN VINDEN?

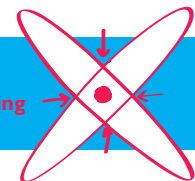
HHHMM WAT ZOU SANDRA WAT ZOU PRECIJS BEDOELEN EN IK WIL RONALD HAAR OOK ZEGGEN DAT ZE HIERVAN HIER IS EN MEE DOEN IS MEE DOEN VINDEN?

IK DENK DAT JAN DENKT DAT MANAGEN COMMANDEREN IS MAAR HOE ZEG IK DAT EEN BEETJE AARDIG

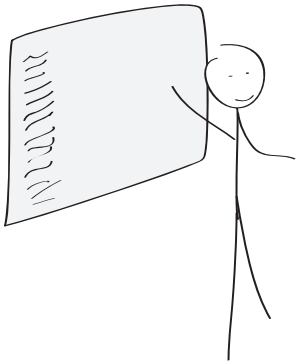
WAAR BLIJFT DIE KOFFIE?

IK VIND JAN SOWIESO DOM MAAR DAT GA IK IK WIL WEL TOCH ECHT NEIT OP VOOR DE FILE SCHRIJVEN NAAR HUIS

In een deelnemersgroep waarin onderlinge spanningen een rol spelen, is dit een lastige stap. Deelnemers schrijven minder snel op wat ze echt denken. Dus op een manier moet je ondervangen dat mensen wel eerlijk zijn.

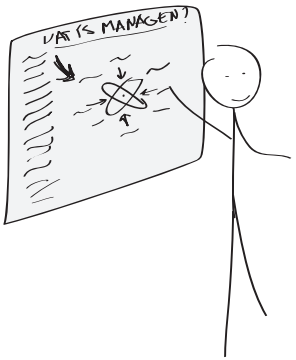
Tussendoor terugkoppelen (eventueel een pauze tussendoor)

'VOOR DE PAUZE ZAGEN WE DAT JE ANTWOORDEN OF IDEEËN BIJ EEN ABSTRACTE VRAAG ANDERS KUNNEN ZIJN DAN DE IDEEËN DIE EEN ANDER HEEFT BIJ DEZELFDE VRAAG. BOVENDIEN BLIJKT HET LASTIG OM ZONDER HULPMIDDEL JE GEDACHTEN OVER EEN ABSTRACT VRAAG TE WITEN OP ZO'N MANIER DAT IEDEREEN JE GOED INTERPRETEERT. JULLIE ZIJN MET Z'N VIJVEN EN JULLIE ZIT AL LANGER BIJ ELKAAR IN HET TEAM. MAAR KAN JE NAGAAN HOE MOEILJK DIT IS EN HOEVEEL MISCOMMUNICATIE ER BESTAAT ALS JE MET 20 MENSEN VAN ANDERE CULTUREN BENT! IEDEREEN WEEET WAT EEN WOORD ALS DUURZAAM MANAGEN IS, TOCH GEEFT IEDEREEN HET EEN ANDERE BETEKENIS. DAT IS INTERESSANT. WIE WIL ER EEN INZICHT DELEN?'

Tijd voor een tussentijdse conclusie. In een RIJTJE woorden de conclusies opgeschreven, hebben mensen elkaar begrepen? Dit rijtje dient als extra input voor de denkcompositie die de facilitator al gemaakt heeft. Mocht niemand willen praten dan kunnen we ervoor kiezen dat degene met de bol (de kern) in handen z'n inzicht deelt. Al met al geeft het de mogelijkheid om te reageren op de briefjes die de deelnemers van elkaar hebben gehad.

Introductie denkcompositie

'WIJ HEBBEN JULLIE ANTWOORDEN OP DE VRAAG VAN TE VOREN GEZIEN EN VATTEN HET SAMEN IN WAT WE NOEMEN EEN DENKCOMPOSITIE. LATEN WE NOG EENS KIJKEN NAAR DE KERN VAN DE VRAAG DIE JAN AAN JULLIE GESTELD HEEFT. DEZE STIP IS DE KERN. DAAR OMHEEN ZWEVEN ALLERLEI GEDACHTEN EN IDEEËN VAN JULLIE, ALS EEN SOORT ATOOMWOLK OM DE KERN HEEN. DIE WOLK KAN ZO GROOT OF KLEIN WORDEN ALS JE WILT. WE HEBBEN VAN TE VOREN JULLIE GEDACHTEN OVER HET VRAAGSTUK BEKEKEN EN OP BASIS DAARVAN DE ONDERWERPEN EN GEDACHTEN OVER HET VRAAGSTUK WITEENGEZET ROND DE KERN. ZO HEBBEN WE JULLIE DENKEN IN EEN COMPOSITIE GEZET.' (DE DENKCOMPOSITIE HELEMAAL UITLEGGEN EN EVENTUEEL AANVULLEN MET WAT ER NOG NAAR VOREN KOMT TIJDENS DE WORKSHOP.)

De denkcompositie wordt langzaam opgebouwd en bij elk bijchrift wordt verteld hoe het samenhangt met de kern en met het complementaire punt. Elk stukje uitleg wordt begeleid met een handeling. De deelnemers krijgen de kans om de denkcompositie bij te schaven ook m.b.v. het RIJTJE. Als de vorm van de denkcompositie ter sprake wordt gebracht dan zeggen we dat die nu niet ter sprake is maar dat we het graag een andere keer uitleggen!

Inzicht?

WOW DIT GEEFT ECHT HEEL VEEL INZICHT. IK SNAP NU EINDELIJK HET BELANG VAN JEROEN!

PIET STINKT ECHT HEEL ERG

HOE WERKEN WIJ SAMEN IN EEN CONTINU VERANDEREN WERELD, ZIE JE DAT IS DE KERN! LEUK DAT DE REST DAT NU OOK ZIET...

IK WIL TWITTEREN

JAJA, HET WORDT ME TELKENS DUIDELIJKER. JAMMER DAT RONALD DIT NIET KAN ZIEN! ALLEEN WAAROM STAAN DAAR PIJLTJES?

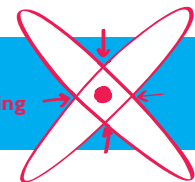
HMMM INTERESSANT. ZO KUNNEN WE MOOI ONZE GEZAMELIJKE PUNTEN ZIEN EN OOK WAAR WE NIET OVEREENKOMEN. DAN KUNNEN

WE VOOR DIE LAATSTE PUNTEN WEER TRAININGEN VOOR INRICHTEN.

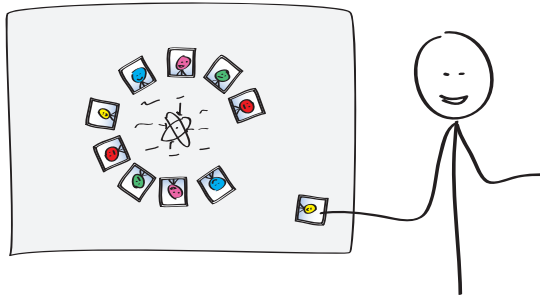
KOM MAAR DOOR MET DIE SNACK!

VANAVOND LEKKER TENNISSEN DENKCOMPOSITIE? WAT? ZWEVERIGE METHODE...

Als men het woord 'denkcomposities' voor het eerst hoort zijn er allicht vragen. Denkcomposities zijn bedoeld ter bevordering van je eigen gedachten en van je communicatie. Dat moet duidelijk zijn in onze uitleg.

Introductie denkpartners

'WE HEBBEN NU DE DENKCOMPOSITIE OVER DE UITDAGING DIE JAN HEEFT VOORGELEGD. WE HEBBEN ALLEMAAL NAAR DIE KERN GEKEKEN. STEL JE NU EENS VOOR DAT DIE BOL DE WE TELKENS VASTHOUDEN OM HET WOORD TE NEMEN, DAT DIE DE KERN VAN ONZE ZAAK VOORSTELT. EN DAT DEGENE DIE DE BOL VASTHEEFT OP DAT MOMENT NAAR DE UITDAGING KIJKT; EN ZICH DIE VRAAG VOORSTELT; EN NADENKT OVER HOE JEZELF ANTWOORD GEEFT. DAT HEBBEN JULLIE AL GEDAAN. JULLIE HEBBEN DE VRAAG GEKREGEN EN JULLIE HEBBEN ZELF ANTWOORD GEGEVEN. ALS WE NU OOK VISUEEL MAKEN HOE JULLIE NAAR DE KERN VAN HET PROBLEEM EN ALLES WAT DAAROM HEEN ZIT KIJKT DAN ZIEN WE DAT JULLIE ALLEMAAL VRAGERS EN ANTWOORDERS ZIJN. IN DE KERN ZIJN JULLIE ALLEMAAL VERBONDEN....'

We hangen de pasfoto's als denkpartners om de compositie heen. We leggen uit dat alle deelnemers naar het probleem hebben gekeken vanuit zichzelf (pasfoto's in spiegelbeelden ophangen). Daarna hebben de deelnemers naar de anderen geluisterd en getracht te begrijpen hoe de anderen naar het vraagstuk kijken (lijtjes tussen mensen trekken). Wij staan verder van de kern af en hangen onze pasfoto's buiten de ontstane denkkring. We zijn allen denkpartners.

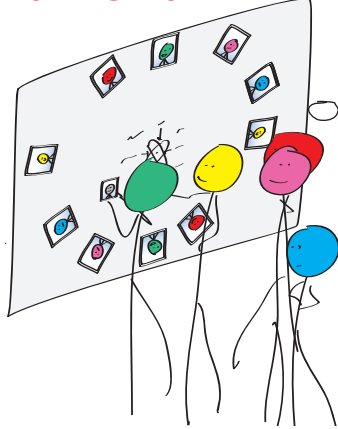
In kaart brengen gedachtes denkpartners

'IEDEREEN MAG Z'N EIGEN KLEUREN-PASFOTO OPHANGEN BIJ EEN FACTOR WAARVAN 'IE VINDT DAT HET HET MEESTE INVLOED HEEFT OP DE KERN'
'IEDEREEN HANGT OOK ZWART/ WIT PASFOTO'S VAN DE ANDERE DEELNEMERS OP, OP DE PLEK WAARVAN JE DENKT DAT DIE ANDER VINDT DAT HET MEESTE INVLOED HEEFT OP DE KERN.'

We doen in principe hetzelfde als voor de pauze alleen hebben we nu een hulpmiddel om onze non-lineaire gedachten te uiten. Het denken en communiceren maken we visueel.

Ophangen pasfoto's

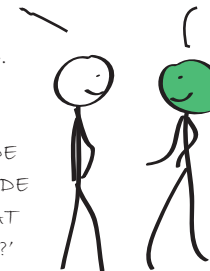

MAKKIE, WANT WE HEBBEN NET NOG BESPROKEN HOE WE OVER ELKAARS IDEEËN DENKEN. IK HEB ALLEEN NOG NIET KUNNEN ZEGGEN DAT HET NIET KLOPT WAT MENSEN DENKEN DAT IK DENK!

De deelnemers weten nu beter of ze elkaar goed begrepen hebben dan in het begin. Dus als het goed is plakt iedereen hetzelfde poppetje bij dezelfde factoren. Handig zo'n hulpmiddel!

Pauzeoverleg

JAN, WE KUNNEN NU TWEE DINGEN DOEN. WE KUNNEN VERDER INGAAN OP DE THEORIE ACHTER DENKCOMPOSITIES OF WE KUNNEN DE VRAAG: 'WAT IS DUURZAAM MANAGEN' VERDER UITDIEPEN'. ALLE DEELNEMERS HEBBEN DAAR OOK TIJD IN GEÏNVESTEERD. IK STEL VOOR DAT WE DAAR NU OOK MEER DOORGAAN. ECHTER, JOUW PROBLEEM WAS OOK DE COMMUNICATIE MET JE LEIDINGGEVENDE RONALD. HEB JE NU WEL EEN HANDVAT OM DIE UITDAGING OOK AAN TE GAAN?'

HELEMAAL MEE EENS!
EN JA, HET GEEFT ME HANDVATTEN. IK HOUD GRAAG EEN NABESPREKING OVER HOE IK DAT VERDER KAN AANPAKKEN.

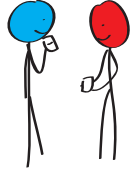
In de pauze, in overleg met Jan besluiten we verder te gaan met het uitdiepen van de vraag. Daarnaast maken we met Jan een nieuwe afspraak om de theorie achter denkcompositie te verduidelijken. Nu Jan het een keer ervaren heeft, heeft hij daar wel oren naar.

Koffiepraat deelnemers

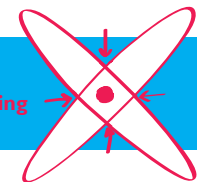
HEY, JEROEN IK WIST HELEMAAL NIET DAT JE DAT BEDOELDE ALS JE ZEI DAT JE NIET KON?

SANDRA, WAAR HEB JE DIE CURSUS WAAR JE HET OVER HAD GEDAAN?

Het begrip tussen de deelnemers is sinds het begin van de workshop gegroeid omdat men beter begrijpt van elkaar waar men vandaan komt.

Verdiepen van de kern

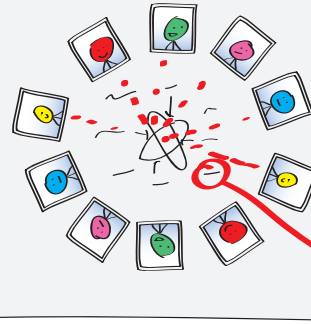
'IN DE PAUZE HEBBEN JULLIE HET ER WAARSCHIJNLIJK AL OVER GEHAD: HEBBEN DE ANDEREN GOED DE KERN VAN JE VERHAAL BEGREPEN? ALS IEMAND DAAR WAT OVER WIL ZEGGEN KAN DAT NU...

VERVOLGENS GAAN WE BRAINSTORMEN OVER DE FACTOREN DIE ROND DE DENKCOMPOSITIE STAAN. NOGMAALS, DEZE FACTOREN ZIJN OPGEBOUWD UIT HOE WIJ JULLIE GEDACHTEN HEBBEN GEÏNTERPRETEERD.

Brainstorm op factoren (ligt aan de vraag)

WAT IS DUURZAAM MANAGEN!

'LATEN WE BEGINNEN BIJ DEZE FACTOR, DIT SUBONDERWERP. EN VOORDAT JE BEGINT MET BRAINSTORMEN DENK DAN EERST WAT DE VRAAG IS EN HOE JE DIE ZELF ZOU BEANTWOORDEN EN DAN HOE EEN IEDER ANDER DEZE VRAAG ZOU BEANTWOORDEN. DE RODE STIPPEL-LIJNEN GEVEN LIJNEN VAN NICOLE WEER. 10 MINUTEN IN STILTE BRAINSTORMEN OMDAT JE OP JEZELF HET MEEST CREATIEF BENT.'

In een terugkoppeling vertellen we dat we nu de vraag verhelderd hebben. In het tweede deel van de workshop gaan we brainstormen over de onderwerpen die om de vraag heen hangen. De verdieping.

Wat de kern van de vraag is, is nu voor de deelnemers duidelijker. Door te brainstormen op factoren krijgt men nog meer inzicht in de vraag en kan men ook met antwoorden komen op de vraag. Met behulp van de pasfoto's is duidelijk gemaakt welke factoren de verschillende deelnemers het belangrijkste vinden. Daar kunnen we in de brainstorm rekening mee houden.

Samenvatting

'OP EEN HELE LINEAIRE MANIER KUNNEN WE DE WORKSHOP ALS VOLGT SAMENVATTEN:

1. TERUG NAAR HET BEGIN: JAN KWAM NAAR ONS TOE MET EEN VRAAG.
2. AAN DE HAND VAN EEN CONCRETE OPDRACHT HEBBEN WIJ ZIJN VRAAG BEHANDELD. JAN HEEFT SAMEN MET ONS EEN OPDRACHT AAN JULLIE VOORGELEGD EN JULLIE HEBBEN DAAR JE EIGEN MENING, ZONDER OVERLEG(!) OVER GEGEVEN.
3. JULLIE HEBBEN JE MENING MET DE GROEP GEDEELD.
4. IEDEREEN HEEFT GELUISTERD EN TERUGGEKOPPELD WAT HIJ BEGREPEN HEEFT VAN DE MENINGEN VAN DE ANDEREN.
5. DAAR IS VEEL INZICHT EN BEGRIP DOOR ONTSTAAN.
6. JULLIE HEBBEN ERVAREN DAT HET MET VIJF PERSONEN AL MOEILJK IS ELKAAR 'VOLLEDIG' TE BEGRIJPEN EN WETEN OOK

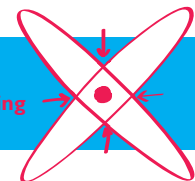

DAT HET MET MEER MENSEN NOG MOEILIJKER WORDT, ZEKER ZONDER HULPMIDDEL.

7. WE HEBBEN SAMEN ONZE GEDACHTEN VISUEEL EN NON-LINEAIR GESTRUCTUREERD IN EEN DENKCOMPOSITIE.
8. WE HEBBEN HIERNAAR GEKEKEN VANUIT ONSZELF EN VANUIT ALLE ANDEREN
9. HIERDOOR HEBBEN WE INZICHT GEKREGEN IN ELKAARS GEDACHTEN. WAARDOOR WE IN HET VERVOLG BETER BEGRIJPEN WAAR DE IDEEËN VAN EEN ANDER VANDAAN KOMEN.
10. WE HEBBEN DE KERN VAN DE VRAAG SAMEN GEFORMULEERD EN MISCHIEEN HEBBEN WE OP FACTOREN GEBRAINSTORMD OM ANTWOORDEN DE VINDEN OP DE UITDAGING.'

Door samen te vatten wat er is gebeurd willen we dat: (1) de deelnemers beseffen dat het heel nuttig is om gedachten eens op een andere manier te structureren, (2) dat denkcomposities een handige manier is om verschillende gedachten visueel te maken, dat zo ook de stille mensen aan bod komen en dat de kern niet verschuift naar degene met de grootste

mond. Kortom, we willen duidelijk maken dat denkcomposities inzicht geeft over de gedachten van mensen en communicatie tussen mensen. De focus van de workshop ligt niet op THEORIE maar op de toepassing daarvan. De workshop heeft als doel het probleem van de deelnemers aan te pakken.

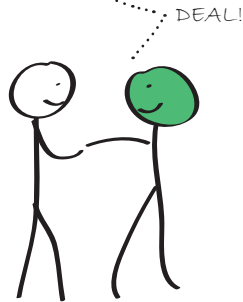

Nabespreking met Jan

JAN, IS JE PROBLEEM OPGELOST?

JA EN NEE. IK VIND HET FIJN DAT HET TEAM ELKAAR NU BETER BEGRIJPT EN DAT WE EEN MIDDEL HEBBEN OM IN DE TOEKOMST MISCOMMUNICATIE TE VOORKOMEN. IK HAD WEL EEN ANDERE VRAAG MOETEN STELLEN, WANT DAN HAD DIE BRAINSTORM NUTTIGER GEWEEST. MAAR GOED, DAT WEEET IK DAN VOOR DE VOLGENDE KEER. IK MOET NOG WEL MET RONALD PRATEN EN DAARVOOR GA IK EERST KIJKEN OF IK DE DENKCOMPOSITIES VOLLEDIG ONDER DE KNIE HEBB.

DAT LIJKT ME EEN GOED IDEE, IK VERTEL JE HET DOEL VAN DE WORKSHOP EN PROBEER JE DE THEORIE ACHTER DE WORKSHOP UIT TE LEGGEN. VERVOLGENS CHECKEN WE OF HET BEGRIJPT. IDEE?

Jan is tevreden, dan zijn wij dat ook. Hij is ook nog eens geïnteresseerd in de manier van denken dat gepaard gaat. Wij leggen het doel van de workshop uit en proberen de THEORIE uiteen te zetten...

Over het doel van de workshop

- * 'IN DE WORKSHOP ERVAREN DEELNEMERS MISCOMMUNICATIE DOORDAT ZE GEEN HULPMIDDEL HEBBEN OM HUN DENKEN EN COMMUNICATIE TE ONDERSTEUNEN. ZE ERVAREN HOE HANDIG HET IS OM DAT WEL TE HEBBEN.
- * AAN HET EINDE VAN DE WORKSHOP MOET ER EEN HAND-OUT, WEBSITE OF INTERESSEMAIL MOGELIJK ZIJN VOOR MENSEN DIE MEER OVER DE METHODE DIE ZE HEBBEN GEBRUIKT WILLEN WETEN.
- * DE DEELNEMERS MOGEN DE BOL HOUDEN ALS HULPMIDDEL VOOR HET VERVOLG, EVENALS DE PASFOTO'S ETC.
- * HET DOEL VAN DEZE WORKSHOP VOOR 'THEORIE' IS DE DEELNEMERS GEÏNTERESSEERD RAKEN IN DE THEORIE. DEZE DEELNEMERS KUNNEN SAMEN EEN CURSUS 'THEORIE' WAARIN ZE ONDER ANDERE LEREN HOE ZELF DE THEORIE KUNNEN TOEPASSEN. DEZE MENSEN ZIJN ZEER BELANGRIJK VOOR HET INDE-WERELD-BRENGEN VAN DE THEORIE OMDAT DIT JE AMBASSADEURS OF 'LEAD-USERS' ZIJN. ZIJ ZIJN CRUCIAAL VOOR HET SUCCES....
- * ONS DOEL VAN DE WORKSHOP IS VOOR DEELNEMERS OM INZICHT KRIJGEN IN HUN PROBLEMEN EN EENS OP EEN ANDERE MANIER NAAR EEN VRAAG TE KIJKEN. HET ONDERLIGGENDE DOEL VAN DE FACILITATOR IS OM MENSEN TE TRIGGEREN EN ENTHOUSIAST TE KRIJGEN VOOR DE THEORIE ACHTER DE METHODE.'

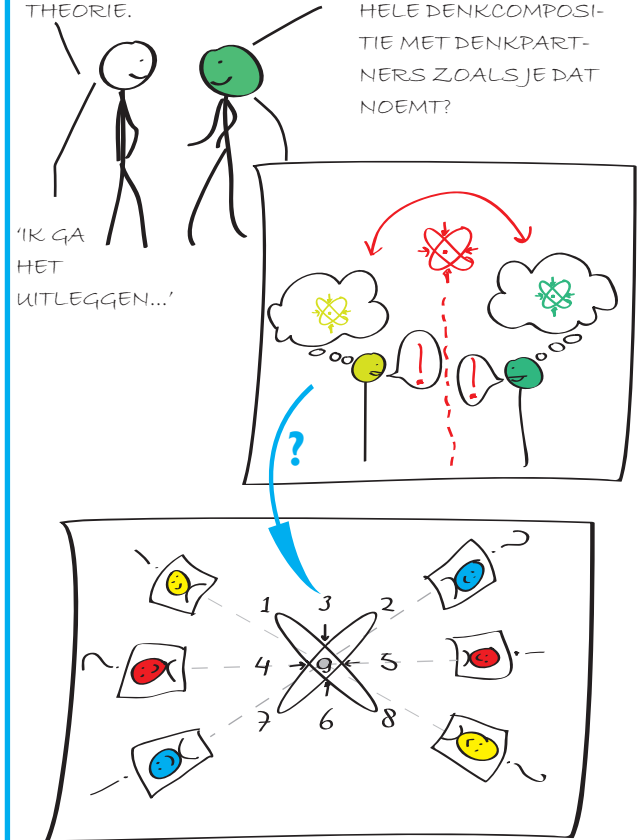

We vertellen Jan kort onze 'verborgen agenda'. Hij is zelf een van de geïnteresseerde mensen dus we willen graag de THEORIE aan Jan uitleggen. Jan gaat vragen stellen.

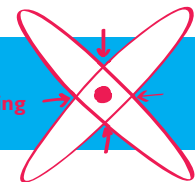
Jan z'n eerste vraag over de workshop

...DUS WE GEBRUIKEN DE WORKSHOPS OM UITDAGINGEN OP EEN ANDERE MANIER AAN TE PAKKEN EN OM MENSEN TE INTERESSEREN VOOR DE THEORIE.

HHHHHMM, OK DAT KLINKT LOGISCH. MAAR HOE KOM JE DAN BIJVOORBEELD VAN DAT PLAATJE DAT JE EERST VOOR ME TEKENDE NAAR ZO'N HELE DENKCOMPOSITIE MET DENKPARTNERS ZOALS JE DAT NOEMT?

Jan vraagt zich af hoe we komen van een gedachtenwolk die mensen in het stijpe in het midden verbindt, naar zogenoemde 'denkcomposities', als middel om samen te denken en te communiceren.

Ik begin bij mezelf en de kern

'ALS IK DE KERN VAN MIJN UITDAGING, ZAAK OF PROBLEEM VOOR ME ZIE ALS DEZE RODE KERN....'

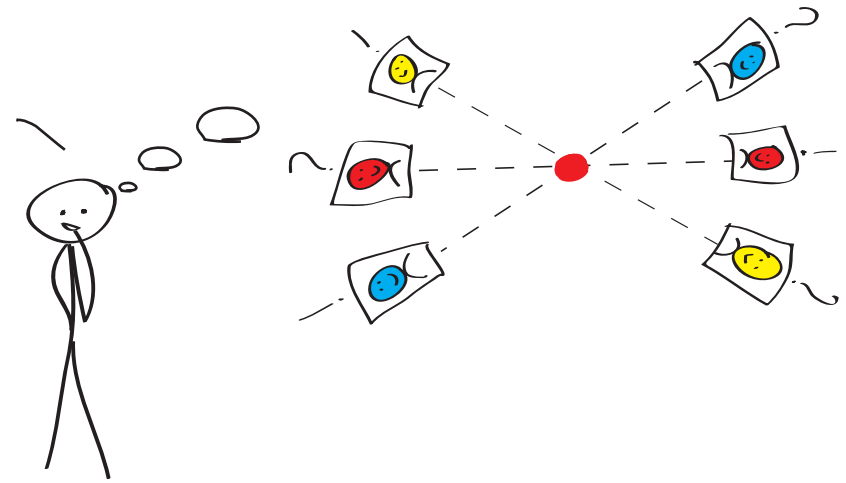

'...EN VERVOLGENS NADENK OVER WAT IK ME NU EIGENLIJK AFVRAAG EN HOE IK, MET MIJN EIGENSCHAPPEN DAAROP KAN ANTWOORDEN.'

Iedereen kan anders tegen hetzelfde probleem aankijken. Door bewust na te denken over wat je vraag is bij het probleem en wat jouw antwoorden zijn verpersoonlijk je je blik op het probleem.

Dan voeg ik anderen toe

'HOE ZULLEN ANDEREN NAAR DEZE UITDAGING KIJKEN? ALS IK MEZELF VOORSTEL ALS VRAGER EN ANTWOORDER VAN MIJN UITDAGING, DAN KAN IK ME OOK VOORSTELLEN DAT MIJN COLLEGA'S NAAR DEZE UITDAGING KIJKEN. ZO KAN JIJ JE BIJVOORBEELD VAST WEL VOORSTELLEN HOE SANDRA OF RONALD OVER EEN BEPAALD PROBLEEM ZICH ZOU AFVRAGEN EN WAT ZE ZOU ANTWOORDEN.'

Door bewust een onderscheid te maken tussen de personen die naar dezelfde kern kijken, 'dwing' je jezelf na te denken over het perspectief van een andere betrokkene. Elk persoon die naar de uitdaging kijkt zie je voor je als vrager van- en als antwoorder op de uitdaging. Deze betrokkenen zijn als het ware je 'denkpartners' als het gaat om deze kern. Alle denkpartners die nadenken over hetzelfde probleem, dezelfde kern, zijn verbonden via deze kern.

Is de gestelde vraag wel de kernvraag?

'STEL IK WIL WETEN HOE WE DUURZAAM KUNNEN MANAGEN, IS DAT DAN DE KERN OF IS DAT DAN MIJN VRAAG OVER DE KERN? EN ALS HET MIJN VRAAG IS DAN WEET IK TOCH HET ANTWOORD NIET, ANDERS ZOU IK ME DAT NIET AFVRAGEN?'

'IK DENK HET WEL, VERTEL VERDER...'

'DE KERN KAN ZIJN 'HOE KUNNEN WE DUURZAAM MANAGEN' DAN NEEM JE JEZELF ALS UITGANGSPUNT VOOR DIE VRAAG. DAN BEN JE DE VRAGER. DAN STEL JE JEZELF ALS ANTWOORDER VOOR, JE HEBT ER VAST WEL EEN IDEE OVER. VERVOLGENS BEDENK JE, OK, ALS IK RONALD WAS EN IK STEL DE VRAAG 'HOE KUNNEN WE DUURZAAM MANAGEN', WAT ZOULDEN MIJN ANTWOORDEN (ALS SANDRA DUS) DAN ZIJN. BEGRIP JE?'

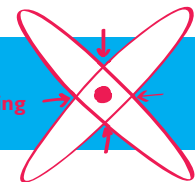
Denkcomposities zijn vooral handig voor uitdagingen van hoge complexiteit en een behoorlijk abstractieniveau. Als je je afvraagt, 'hoe doe ik, de was' dan is dat van een ander kaliber als, 'hoe kunnen we duurzaam managen'. Jan is degene die in deze zaak, de kern inbrengt. De vraag die hij stelt is dan ook meteen de kernvraag. Als iemand anders deze vraag te zien krijgt, heeft deze misschien wel andere gedachten over de vraag zelf.

Van kern naar gedachtenwolk

'GEDACHTES BIJ EEN ONDERWERP KOMEN NOOIT LINEAIR ACHTER ELKAAR IN JE HOOFD. ALS IK AAN IETS ABSTRACTS ZOALS DUURZAAM MANAGEN DENK DAN KOMEN ER ALLERLEI GEDACHTES IN MIJ OP DIE ZICH ROND DUURZAAMHEID VERZAMELEN...'

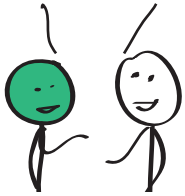

Een gedachte aan 'iets' is een verzameling van gedachtes over dat iets. De gedachtenwolk om de kern van een onderwerp wordt vergeleken met de elektronenwolk rond de kern van een atoom: continu in beweging.

Factoren rond de kern: ringen

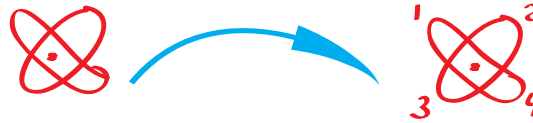
'DUS DIE RINGEN DAT IS EEN SOORT 'ATOOMWOLK' VAN GEDACHTEN?'
'PRECIES! STEL JE HEBT EEN KERN-VRAAG EN DAAR KOMEN ALLERLEI GEDACHTES BIJJE OP: ALLEMAAL ONDERWERPEN DIE ALS EEN GEDACHTENWOLK OM DE KERN ZWEVEN, CONTINU IN BEWEGING.'

DE ONDERWERPEN PLAATS JE AAN DE BUITENKANT VAN DE RINGEN. HET ZIJN FACTOREN DIE DE KERN ALS HET WARE DEFINIEREN.'

Aan de buitenzijde van de ringen staan de factoren die de kern vormen. Degene die de denkcompositie maakt kiest de factoren. Je hebt altijd te maken met iemands perspectief. Bovendien is het een momentopname.

Factoren die de kern verhelderen

DIE CIJFERS GEVEN DE FACTOREN AAN, ZOALS JE ZIET HOUDEN ZE ELKAAR IN BALANS DOOR SAMEN 5 TE ZIJN, DE KERN BLIJFT ZO IN HET MIDDEN.

De factoren worden aangeduid met cijfers. $1+4=5$ en $2+3=5$. Om er voor te zorgen dat de gedachtenwolk wel rondom de kern blijft worden de cijfers zo gepositioneerd dat ze samen hetzelfde getal vormen.

Een beetje te snel en te vergezocht

OK, IK SNAP DAT DIE CIJFERS SAMEN VIJF ZIJN. EN DAT DAT EEN METAFOOR IS VOOR HET 'IN BALANS HOUDEN VAN DE KERN' WIL IK OOK NOG WEL GELOVEN.

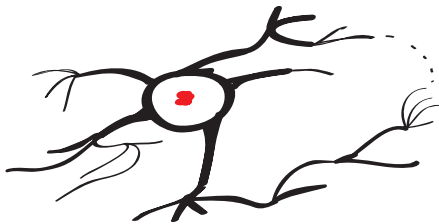
MAAR IK MOET NU WEL PERSE 4 FACTOREN KIEZEN EN WAT NOU ALS MIJN GEDACHTEN OVER HET

ONDERWERP UIT MEER DAN 4 ONDERWERPEN BESTAAT. HET LIJKT EEN BEETJE OP MIINDMAPPEN MAAR DAN BEPERKT...

Voor Jan is het allemaal een beetje vergezocht. Maar hij heeft nog niet het hele verhaal gehoord. We zullen in ieder geval eerst uitleggen waarom denkcomposities geen beperkte vorm van mindmappen is.

Hoe denkcomposities verschillen met mindmappen

IN EEN MINDMAP STRUCTUREER JE JE GEDACHTES OP DE MANIER ZOALS ZE IN JE OPKOMEN. HET IS EEN ASSOCIATIEVE-TECHNIEK: DENK JE AAN HET ENE, DENK JE AAN HET VOLGENDE, ETC. DE TAKKEN VERWIJDEREN ZICH VAN DE KERN. UITEINDELIJK

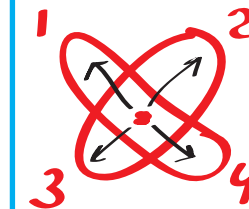
KRIJG JE EEN SOORT RONDE BOOMSTRUCTUUR WAAR HET HOOFD ONDERWERP NIET LINKSBOVEN MAAR IN HET MIDDEN STAAT. MINDMAPPEN DOE JE VOOR JEZELF EN IS EEN ZEER HANDIGE TECHNIEK OM JE GEDACHTES TE ORDENEN.

1. MINDMAPS GEVEN DE GEDACHTES VAN 1 PERSOON WEER EN IS NIET BEDOELT ALS HULPMIDDEL OM 'LUISTEREN IN HET MIDDEN TE BEVORDEREN.
2. EEN MINDMAP HOUDT ZICH BIJ DE FACTOREN, BIJ DE DINGEN. DENKCOMPOSITIES GAAT NIET ALLEEN OVER OBJECTEN MAAR OOK OVER SUBJECTEN.
3. MINDMAPS KAN JE GEBRUIKEN OM TOT JE FACTOREN VOOR EEN DENKCOMPOSITIE TE KOMEN.

Jan maakt een opmerking die wij vaker horen. Hoe verschillen denkcomposities van mindmaps? Zeer kort door de bocht leggen we het hierboven uit. Mocht niet tevreden zijn dan willen we graag het. Omdat we in dit verhaal vooral willen uitleggen op hoe denkcomposities werken gaan we verder niet in op hoe denkcomposities wel of niet op mindmaps lijken. Je kan aan het eind van het verhaal je eigen conclusie trekken.

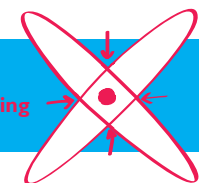
Factoren: 'verdingende' ringen: 'het WAT'

'VELE THEORIEËN EN METHODEN 'VERDINGEN'. ZO PRATEN WE GRAAG IN ALGEMEENHEDEN, IN 'WAT' EN NIET IN 'WIE' EN 'HOE'. DAT IS WAT WIJ HIER OOK HEBBEN GEDAAN. WE GEBRUIKEN ONDERWERPEN, FACTOREN, DIE OM DE KERN HANGEN. HET ZIJN

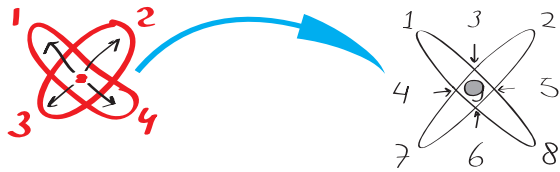

DE 'WATS' DIE DE KERN VERHELDEREN. MAAR WE WILLEN SAMEN NON-LINEAIR DENKEN, OOK MET HET TOEVOEGEN VAN DENKPARTNERS ZIJN WE ER NOG NIET.

Het is zeer nuttig om de dingen te benoemen. Luisteren in het midden en samen non-lineair denken gaat over mensen dus alleen met dingen gaat dat nooit lukken.

Actoren: terug naar de kern: 'het HOE'

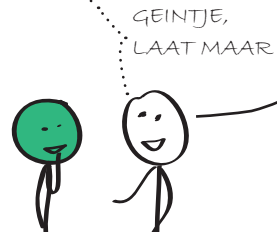
WE ZIJN ALLEMAAL MENSEN EN WE KUNNEN HET OVER ELK PROBLEEM HEBBEN, WITEINDELIJK MOET 'IEMAND HET DOEN' TERUG NAAR DE KERN DOOR MENSEN DIE IETS DOEN, HET HOE.'

Met negen cijfers maken we de denkcompositie ongeveer compleet. De pijlen naar het midden zijn het 'hoe', brengen ons terug naar de kern, het gaat over mensen. Geen objecten maar subjecten.

Hoe denkcomposities verschillen van het creatieve fuikmodel

OK, DAT LAATSTE GING TE SNEL, WAT?

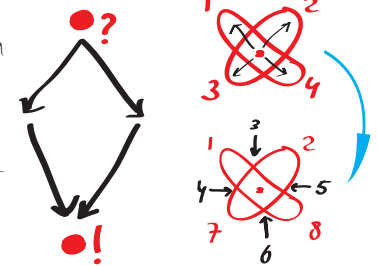
...NEE, HOE HUH? ...

GEINTJE, LAAT MAAR

'DAT LAATSTE KAN JE OOK VERGELIJKEN MET HET CREATIEVE PROCES VAN DIVERGEREN EN CONVERGEREN: HET FUIKMODEL. ALS WE 'VERDINGEN' DAN ZIJN WE AAN HET DIVERGEREN. WE KIJKEN NAAR DE ZAKEN DIE ROND DE KERN HANGEN EN VERWIJDEREN WE ONS EVEN VAN DE KERN. DAT DOEN WE OM TE VERDIEPEN.

ECHTER, WE ZIJN MENSEN, MET VERSCHILLENDE BELANGEN WE DOEN DINGEN OP ANDERE MANIEREN. OM DE KERNUITDAGING AAN TE GAAN MOETEN WE DUS WEL WAT DOEN, DAAROM KEREN WE TERUG NAAR DE KERN (CONVERGEREN) MIDDELS HET 'HOE'. HET GROTE VERSCHIL TUSSEN DENKCOMPOSITIES EN HET FUIKMODEL IS DAT BIJ DENKCOMPOSITIES HET NIET NA ELKAAR PLAATS VINDT, MAAR TEGELIJKERTIJD.'

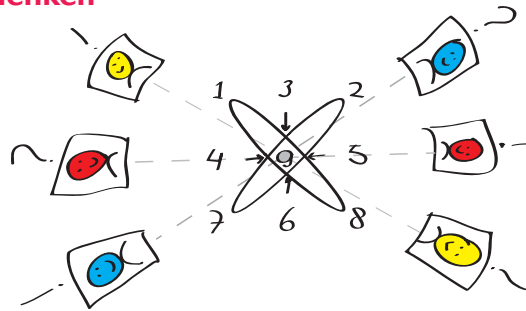
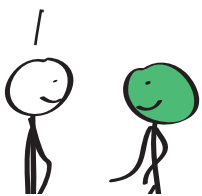

Het blijft lastig om op een lineaire manier iets uit te leggen dat in zichzelf niet lineair is. Door het te vergelijken met bekendere methodes wordt het weer eens tukje duidelijker voor Jan.

Van Object-denken naar Subject-denken naar Ons-denken

'HERINNER JE NOG DE DENKPARTNERS. WE NEMEN ONDERWERPEN DIE WE FACTOREN NOEMEN. DAT ZIJN DE OBJECTEN DIE DE KERN DEFINIËREN. DOOR OVER DIE FACTOREN APART NA TE DENKEN VERWIJDEREN WE ONS EVEN VAN DE KERN. OM DE BINDING MET DE UITDAGING TE HOUDEN 'VOEGEN WE MENSEN TOE', DE ACTOREN (OF SUBJECTEN). NU VOEGEN WE DIT SAMEN MET DE

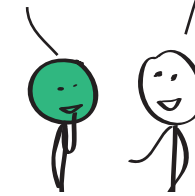
DENKPARTNERS. IEDERE DENKPARTNER KAN NADENKEN OVER DE KERN MAAR OOK OVER ELKE ANDERE FACTOR EN ELKE ANDERE ACTOR. ZO GAAN WE VAN OBJECT-NAAR SUBJECT- NAAR ONS-DENKEN.'

We vertellen Jan dat een denkcompositie samen met denkpartners heel veel betekent en dat er nogal wat aan ten grondslag ligt. We hebben geprobeerd het in een verhaal en met behulp van tekeningen aan Jan duidelijk te maken. We begrijpen dat Jan nog veel vragen moet hebben, hij zal niet de enige zijn. We proberen het verhaal te verduidelijken aan de hand van een voorbeeld.

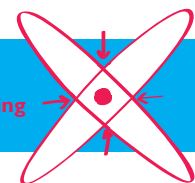
Voorbeeldje?

'HHMM, MAAR ZIJN DIE ALLEBEI. WANT HET DENKPARTNERS NOU GAAT ALLEBEI OVER DE ACTOREN OF ZIJN DIE MENSEN. MAAR IK ZAL NUMMER 3,5,6 EN 4 NOU EEN VOORBEELD GEVEN. DE ACTOREN?'

LATEN WE JOUW SITUATIE GEBRUIKEN.

Er komen behoorlijk veel termen voorbij. Door een voorbeeld te gebruiken kunnen we laten zien hoe denkcomposities werken.

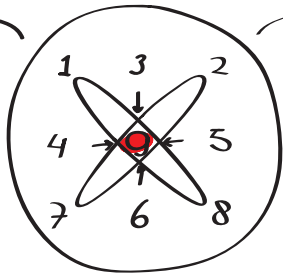
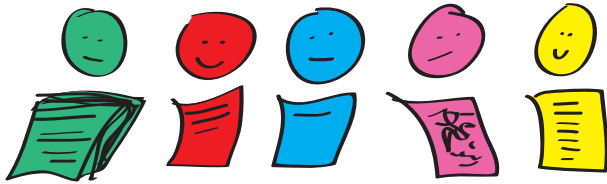
Duurzaam managen: voorbeeld van Jan

'GOED, LATEN WE JE VRAGEN NEMEN: 'WAT IS DUURZAAM MANAGEN' ALLE DENKPARTNERS, DE TEAMLEDEN IN DIT GEVAL, HEBBEN HUN ANTWOORD OP DE VRAAG OPGESTUURD. ALS WE EEN DENKCOMPOSITIE MAKEN, DAN PROBEREN WE ALLE INFORMATIE VAN DE DENKPARTNERS DAARIN TE VERWERKEN.'

'TROUWENS HEBBEN WE HET HIER NOG NIET OVER DE GESCHIKTHEID VAN DE VRAAG GEHAD. ALS WIJ VAN HET BEGIN HADDEN AFGESPROKEN DAT DE WORKSHOP EINDIGT MET EEN BRAINSTORM DAN HADDEN WE GEEN 'WAT'-VRAAG, MAAR EEN 'HOE'-VRAAG MOETEN VERZINNEN. MAAR DAT TERZIJDE...'

JAN PIET SANDRA JERDEN NICOLE

Het maken van een denkcompositie is zo makkelijk, nog niet. We proberen de kern van ieders verhaal te vangen en zo te structureren dat alle input aanwezig is in de denkcompositie.

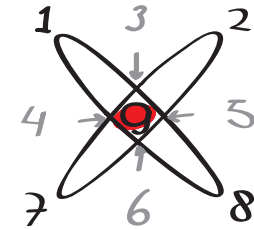
Factoren toevoegen aan de denkcompositie (nummers 1,2,7,8)

'UIT ALLE INPUT HEBBEN WE VIER HOOFDOPDERWERPEN GEHAALD: FACTOR 1, 2, 7 EN 8. WE HEBBEN ER OOK EEN KEUZE GEMAAKT VOOR DE PLAATSIING VAN ELKE FACTOR, OP EEN MANIER DAT ZE ELKAAR (VOLGENS ONS) HET BESTE UITBALANCEREN. HET KAN WEL ZO ZIJN DAT ER EEN DENKPARTNER IS DIE HELEMAAL NIET FACTOR 1 HAD GEDACHT EN DAT EEN ANDERE DENKPARTNER DIE ZICH FOCUST OP FACTOR 8. DOOR DE FACTOREN VISUEEL TE ORDENEN WORDEN DEZE VERSCHILLEN DUIDELIJK.'

9, de kern: 'Wat is duurzaam managen?'

1. faciliteren

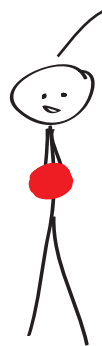
2. resultaten boeken

7. beheersen

8. organiseren

We abstraheren vier factoren uit de antwoorden van de deelnemers. Het kiezen van de juiste factoren is lastig. Het blijft daarbij onze interpretatie van wat iemand anders heeft geschreven. Het kan zijn dat iemand zichzelf totaal niet herkent in de denkcompositie. Tijdens een workshop kunnen we ruimte inlassen om de denkcompositie door te nemen. De ervaring leert echter dat de denkcomposities die we maken meestal aardig kloppen.

Actoren toevoegen aan de denkcompositie (nummers 3,4,5,6)

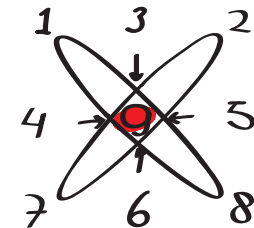
DE VRAGEN 3, 4, 5 EN 6 ZIJN GERELATEERD AAN MENSEN EN AAN ACTIES VAN MENSEN (VANDAAR SUBJECTEN). HIERMEE TREKKEN WE DE VRAAG UIT HET ALGEMENE IN DE RICHTING VAN HET CONCRETE EN HET PERSOONLIJKE. DE VRAGEN ZIJN, NET ALS DE FACTOREN GEEN TEGENSTRIJDIGHEDEN MAAR EN-EN VRAGEN: HET GAAT NIET OM IK TEGENOVER JOU, EN GAAT OM IK EN WIJ.

9, de kern: 'Wat is duurzaam managen?'

1. faciliteren

3. wat is mijn belang?

2. resultaten boeken

4. hoe deden we het tot nu toe?

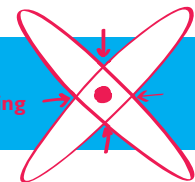
5. hoe gaan we het in de toekomst doen?

7. beheersen

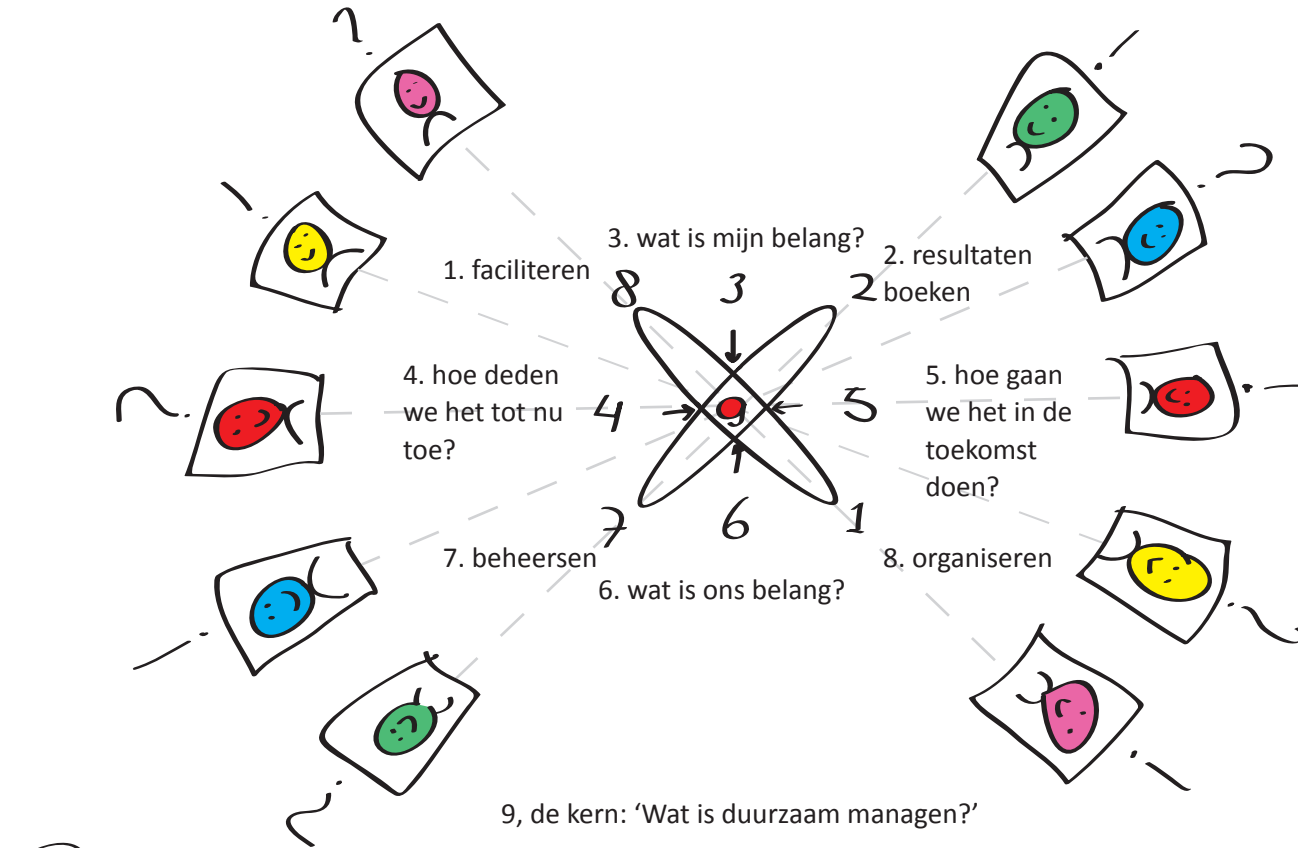
6. wat is ons belang?

8. organiseren

Voor vele uitdagingen van organisaties kunnen vraag 3 tot en met 6 vaste vragen zijn. Deze vragen van cruciaal belang zijn voor het hele doel van het maken van een denkcompositie. Waarschijnlijk zit je net zoals Jan met een uitdaging of een vraag. In ieder geval iets dat het waard is om over na te denken. Grote kans dat je dan ook iets en iemand in beweging wilt brengen. Dan kan je niet zonder je af te vragen wie dat waarom gaat doen.

Denkpartners toevoegen aan de denkcomposities

'WE ZETTEN DE DENKPARTNERS, ALLE TEAMLEDEN RONDOM DE DENKCOMPOSITIE. JAN, JIJ KAN BIJVOORBEELD EENS NADENKEN OVER FACTOR 7. EN DAN BEDENKEN WAT JE DAARVAN VINDT. JE KAN OOK EENS DENKEN WELKE VRAAGEN JEROEN ZICH BIJ 'BEHEERSEN' STELT, EN WELKE ANTWOORDEN HIJ ZAL GEVEN. DE DENKCOMPOSITIE SAMEN MET DE DENKPARTNERS MAKEN GECompliceerde onderwerpen visueel en benadrukken de verschillende perspectieven. Omdat de denkpartners allemaal over hetzelfde nadenken zijn ze in de kern allemaal met elkaar verbonden.

De denkpartners maken het plaatje compleet. De denkpartners kijken spreekwoordelijk naar de kern en zien zichzelf en de anderen als vrager en antwoorder van de verschillende (factoren). We zijn op een redelijk abstract niveau gekomen bij het uitleggen van denkcomposities. We vragen Jan wat hij er tot nu toe van begrijpt.

Van luisteren in het midden naar denkcomposities

DUS JAN, OP DEZE MANIER STIMULEREN DENKCOMPOSITIES HET LUISTEREN IN HET

MIDDEN. VOORDELEN TE OVER:

* COMPLEXE VRAAGSTUKKEN WORDEN INZICHTELIJK;

* BELANGEN WORDEN DUIDELIJK;

* IEDEREEN KRIJGT EEN KANS;

* WE KUNNEN BRAINSTORMEN OVER OPLOSSINGEN;

* EN WE KOMEN EFFECTIEVER TOT DE KERN VAN DE ZAAK.

J A, DIE VOORDELEN DIE SNAP

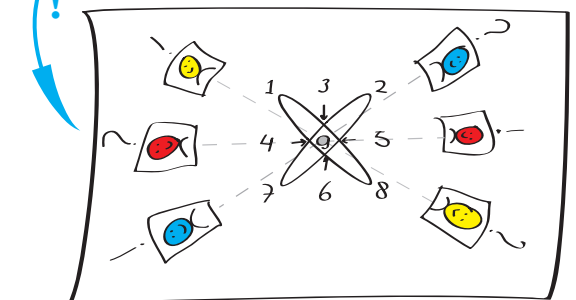
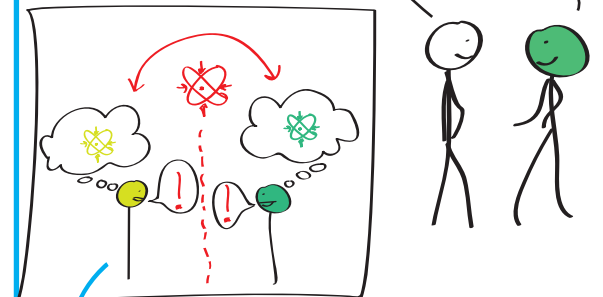
IK GELOOF IK WEL. IK BLIJF HET

NOG WEL EEN INGEWIKKELD

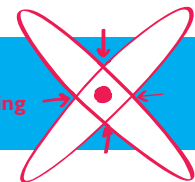
VERHAAL VIN-

DEN. MAAR JA, ZOLANG IK HET

HANDIG KAN TOEPASSEN VIND IK HET GOED!

Jan heeft de uitleg over denkcomposities 1x gehoord. Hij heeft zelf de voordelen ervan ervaren in de workshop. Of hij de theorie er achter begrijpt kunnen we nog niet zeggen. Laten we Jan wat tijd gunnen.

Jan vat het nog 1x samen

'IK WIL HET NOG 1X HERHALEN:
IK HEB DUS EEN GEDACHTTE OVER DUURZAAM MA-
NAGEN. DAN LEG IK MIJN GEDACHTEN VAST OP EEN
MOMENT, IN VERSCHILLENDE FACTOREN EN AC-
TOREN, DAN BEDENK IK HOE MIJN DENKPARTNERS
KIJKEN, EN DAT GEHEEL IS DAN EEN DENKCOMPOSI-
TIE. EN ZO KAN IK BETER MIJN EIGEN GEDACHTEN
OVERBRENGEN NAAR RONALD EN VICE VERSA.

INGEWIKKELD MAAR IK BEGIN
HET TE BEGRIPJEN...'

'KLOPT!'

In zeer korte tijd heeft Jan wel begrepen hoe hij denkcomposities kan gebruiken. Dat is voor ons de eerste stap in de verspreiding van denkcomposities en de THEORIE daarachter.

Jans laatste vraag (voor dit moment)

'WAAROM BEN IK GROEN-
BLAUW EN BEN JIJ WIT. WAAR-
OM ZIJN WE NIET ALLEBEI GE-
WOON ONZE HUIDSKLEUR?'

'HA, SLIM! EN LOGISCH,
HET IS EEN HANDIG MID-
DEL OM ALGEMEEN TE
BEDENKEN HOE IEMAND
DENKT'

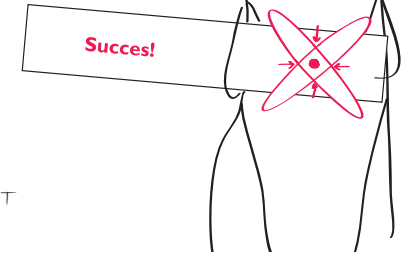
'JE KENT VAST WEL
HET KLEURENDEN-
KEN VAN LEON
CALUWE? KIJK
MAAR TERUG IN
HET VERHAAL. AL
JE TEAMLEDEN ZIJN
NIET VOOR NIETS
DE KLEUR DIE ZE
ZIJN :)'

'PRECIES! MAAR
WEL ALGEMEEN...'

Wij maken graag gebruik van hulpmiddelen die al bestaan. Vandaar dat de kleuren van Leon Caluwe verwerkt zijn in het verhaal. Bovendien kennen mensen dat, dat maakt denkcomposities makkelijker uitleggen.

Bedankt & succes!

'JAN, WE WENSEN JE AL HET
SUCCES VAN DE WERELD BIJ
DE TOEKOMSTIGE UITDAGING-
GEN EN HOPEN DAT WE EEN
STEENTJE HEBBEN KUNNEN
BIJDRAGEN
AAN DE OP-
LOSSINGEN
VAN DIE UIT-
DAGINGEN.
HET ALLER-
BESTE EN TOT
ZIENS!'

We nemen voor nu afscheid van Jan. Meer informatie kan hij vinden op www.denkcomposities.nl. We wensen niet alleen Jan maar ook u succes met uw uitdagingen en we zien uw vragen graag tegemoet.

Algemene denkcompositie

1. Wat betekent (werkwoord)?
2. Wat betekent (werkwoord)?
3. Wat is mijn belang?
4. Hoe deden we het tot nu toe?
5. hoe gaan we het in de toekomst doen?
6. Wat is ons belang?
7. Wat betekent (werkwoord)?
8. Wat betekent (werkwoord)?
9. Wat is de kern van de zaak? (vul hier je vraag in)
-

Denkcomposities zijn gebaseerd, en onder-
deel van de THEORIE van Theo Denessen
over 'verbindend denken'. Deze concrete
toepassing van de THEO-rie is tot stand
gekomen met hulp van Jaap Peters en Wil-
lemijn Brouwer.

Op www.denkcomposities.nl vindt u meer
informatie over de inhoud en over ons. Wij
wensen u succes met verbinden en hopen
dat we zo de grootste uitdagingen in de
wereld samen kunnen oplossen.

